

Bring or Leave Your Own Device? שימוש בטלפונים חכמים בהוראה-למידה: תפיסות מורים (פוסטר)

חגית מישר-טל

מכון טכנולוגי חולון,
האוניברסיטה הפתוחה

hagitmt@gmail.com

שלומית חדד

האוניברסיטה הפתוחה

shsh3345@gmail.com

Bring or Leave Your Own Device? Using Smartphones in Teaching-Learning Process: Teachers' Attitudes (Poster)

Shlomit Hadad

The Open University of Israel

Hagit Meishar-Tal

HIT – Holon Institute of
Technology,
The Open University of Israel

Abstract

The considerable growth in the smartphones amount owned by students, led to a trend of mobile teaching & learning (BYOD, Bring Your Own Device). The current study examined teacher perceptions towards the use of smartphones in the teaching-learning process. For the current study a theoretical model has been built based on integration of the TAM and the UTAUT models. 71 teachers have answered an online questionnaire. It was found that the teacher's perceptions were positively & significantly related to the degree of use of smartphones in classrooms. The findings indicate the duality in the teacher's perceptions. On one hand, the personal dimension, teachers have positive attitudes towards the usability and usefulness of smartphones in learning, on the other hand, although they perceive the phones as risk factor in learning. On the other hand, at the environmental dimension, they report that they don't have organizational support for using smartphones at school. The conclusion emerges from this study is that a clear policy will lead to solve the contradictions in teachers' perceptions and actual use in smartphones in teaching-learning process.

Keywords: Teaching-learning from smartphones, Mobile learning, teachers' perceptions.

תקציר

תלמידים, בייחוד בחטיבה ובתיכון, מגיעים לבתי הספר מצוידים בטכנולוגיה מתקדמת ונגישה למקורות ידע נרחבים (דרוקמן, 2014; Kolb, 2011). עובדה שהובילה להתפתחות מגמה חדשה במשרד החינוך: BYOD (Bring Your Own Device). שימוש במכשירים החכמים והאישיים לצורכי הוראה-למידה מאפשר למידה דינמית, חווייתית ומגוונת, גם מחוץ לשולחן הכיתתי (מישר-טל, 2016; משרד החינוך, 2015). המחקר הנוכחי בחן את תפיסות המורים כלפי השימוש בטלפונים חכמים בהוראה-למידה. לצורך המחקר נבנה מודל שהתבסס על שילוב המודלים TAM (Technology Acceptance) ו-UTAUT (Unified Theory of Acceptance and Use of Technology) והיווה את המסגרת התיאורטית של מחקר זה. 71 מורים ממגוון בתי ספר ברחבי הארץ ענו על שאלון מקוון. נמצא כי תפיסות המורים קשורות באופן מובהק וחיובי עם מידת השימוש בהוראה-

למידה, אך התייחסות לכל ממד בתפיסות המורים חושפת דואליות המעידה על דיסוננס בתפיסות המורים.

בממד האישי, הממצאים לגבי תפיסת השימושיות מעידים שהמורים תופסים באופן חיובי את התועלת שניתן להפיק משימוש בטלפונים חכמים בהעשרת והעמקת הלמידה, ובהגברת המוטיבציה וההנאה מהשיעור. לצד היתרונות ישנה מודעות לקשיים הנובעים מהתמודדות מול בעיות משמעת, גורמי סיכון והסחה העלולים להתרחש כתוצאה מהשימוש. לגבי קלות השימוש, המורים אמנם חושבים שהכנת שיעור המשלב טלפונים חכמים תדרוש זמן הכנה ארוך, אך תופסים את המכשירים כקלים להתמצאות ולהדרכה.

בממד הסביבתי והאקלים החברתי, המורים אמנם הביעו תפיסות חיוביות בנוגע להערכת התלמידים, מה שמצביע על מודעותם לכך שיזכו בהערכתם אילו ישלבו טלפון חכם בהוראתם, אולם העריכו פחות את מידת השימוש של עמיתיהם בטלפונים חכמים בהוראה, דבר העשוי להצביע על גורם מעכב נוסף (לחץ חברתי שלילי) בתפיסות המורים ובשילוב ושימוש בפועל. לגבי ממצאי התנאים המסייעים: תשתית ותמיכה ארגונית – במשתנה זה התקבלו התוצאות הנמוכות ביותר במחקר. המורים אינם מאמינים שהתשתיות הקיימות בבית הספר יכולות לתמוך בהוראה מטלפונים חכמים, אינם מעריכים את העידוד הבית ספרי ומדווחים על תמיכה נמוכה של משרד החינוך בלמידה מסוג זה. אם כי על פי ממצאי המחקר, תפיסות אלו אודות התמיכה הארגונית, אינן מנבאות את השימוש בפועל בהוראה, אלא דווקא תפיסות השימושיות והתועלת שניתן להפיק בשימוש בטכנולוגיה זו, כמו גם ניסיונו הטכנולוגי האישי של המורה, נמצאו כמנבאים מובהקים את מידת השימוש בהוראה.

ממצאי המחקר משקפים נאמנה את המציאות המורכבת של מערכת החינוך המתקיימת לצד חידושים טכנולוגיים מואצים במאה ה-21. המורים, כפי שהעלו הממצאים, לוקחים חלק נכבד בחידושים טכנולוגיים כטלפונים חכמים ואף עושים בהם שימוש עם תלמידיהם. אך מאידך, הציגו חוסר התאמה בין תפיסותיהם האישיות לבין תפיסותיהם כלפי מערכת החינוך. סתירות פנימיות במטרות המרכזיות של מערכת החינוך משפיעות ישירות על תפקיד המורה והתנהלותו המקצועית, ומובילות לחבלה בהתנהלות התקינה של המערכת החינוכית (ארנון, גרינספלד, זייגר, פרנקל ורובין, 2005; אפליג ושל-ויגיסר, 2010). לפיכך, עמדה ברורה ותמיכה ממערכת החינוך הכוללת: פיתוח כלים פדגוגיים, הקמת תשתיות, הכשרה ולווי מורים תוך גיוס ההנהלה לתמיכה במורים, יובילו ליישוב הסתירות בתפיסות המורים ביחס לשילוב טלפונים חכמים בהוראה-למידה ולשימוש בפועל.

מילות מפתח: הוראה-למידה מטלפונים חכמים, למידה ניידת, תפיסות מורים.

מקורות

- אפליג, נ', של-ויגיס, י' (2010). תפקיד המורה בתחילת המאה ה-21. כנס ון ליר לחינוך 2010.
- ארנון, ר', גרינספלד, ח', זייכר, ט', פרנקל, פ' ורובין, ע' (2005). תאר לי מורה: דמות המורה כפי שהיא מצטיירת בעיני צעירים בישראל, דוח מחקר שהוגש לרשום מחקר הבין-מכללית, תל אביב: מכון מופ"ת.
- דרוקמן, י' (2014). 66 לישראל: צעירים ימניים, מבוגרים מסודרים. Ynet-ידיעות אחרונות. מקור אלקטרוני. אוחר מ: <http://www.ynet.co.il/articles/0.7340.L-4516016.00.html>
- מישר-טל, ח' (2016). נא לפתוח טלפונים - שימוש בטלפונים חכמים בהוראה אקדמית. **הוראה באקדמיה**, 6, עמ' 20-24.
- משרד החינוך (2015). למידה בשילוב אמצעי קצה אישי - לא משאירים לומד מאחור. הענן החינוכי. אוחר מתוך: http://sites.education.gov.il/cloud/home/tikshuv/Documents/BYOD_2016.pdf
- Davis, F. D. (1989). Perceived usefulness, perceived ease of use, and user information Technology. *MIS Quarterly*, 13(3), 319-339.
- Kolb, L. (2011). Adventures with Cell Phones. *Educational Leadership*, 68(5), 39-43.
- Venkatesh, V., Morris, M. G., Davis, G. B., & Davis, F. D. (2003). User acceptance of information technology: Toward a unified view. *MIS Quarterly*, 27(3), 425-478.